

### [Socialministeren.]

arbejdstiden skal være afbrudt af passende beliggende hvile- eller spisepauser af tilstrækkelig varighed. Da forholdene er så forskellige indenfor de forskellige områder, er det ikke muligt i loven at give nærmere bestemmelser herom, og forslaget fastsætter derfor, at der af socialministeren udsendes en nærmere vejledning herom.

Da virksomheder med døgndrift således er undtaget fra de sædvanlige bestemmelser om nattehvile, er det af betydning at fastslå, hvad der skal forstås ved døgndrift. Der har tidligere været nogen tvivl herom, men forslaget udtaler nu, at ved en virksomhed med døgndrift forstås en virksomhed, der er i gang i mere end 20 timer i døgnet. Hvis en virksomhed vel er i gang mere end 20 timer, men produktionsprocessen foregår ganske uden medvirken af menneskelig arbejdskraft i 4 eller flere sammenhængende timer, er der dog ikke tale om døgndrift i lovens forstand. For virksomheder med døgndrift fastsætter forslaget i overensstemmelse med den gældende lov, at en arbejder ikke må have længere arbejdstid end 8 timer i døgnet, ved holdskifte dog eventuelt 16 timer.

For at sikre arbejderne påssende hvile er det nødvendigt for virksomheder med døgndrift, der har dispensation til også at arbejde om søndagen, at fastsætte et maksimum for arbejdstiden, og forslaget udtaler herom, at bruttoarbejdstiden i 3 på hinanden følgende uger ikke må udgøre mere end 144 timer. Den gældende lov fastsætter et maksimum af 160 timer, men jeg anser det for nødvendigt at foretage en nedsættelse af dette timetal. Det er muligt, at det vil vise sig vanskeligt for enkelte virksomheder at få afløsningsmandskab, men dette har forslaget taget hensyn til, idet der kan meddeles dispensation fra bestemmelserne om den maksimale arbejdstid indenfor 3 uger, hvis det viser sig ugørligt for en virksomhed at få det fornødne antal arbejdere.

Jeg skal herefter gå over til at omtale bestemmelserne om *søn- og helligdagsfrihed*. Det foreslås som normal regel at forbyde at anvende arbejdere til arbejde i tiden fra den normale arbejdstids ophør om lørdagen til kl. 6 den påfølgende mandag samt på folkekirkens øvrige helligdage, idet helligdagsdøgnet da regnes fra et tidspunkt, der ligger mindst 24 timer forud for normal arbejdstids begyndelse den påfølgende søgndag. På grundlovsdagen må der ikke arbejdes efter kl. 12.

Som det vil ses heraf, tager søndagshvilen sin begyndelse ved normal arbejdstids op-

hør om lørdagen. Det sagkyndige udvalg og arbejdsrådet har ikke ment det muligt i fabrikloven at indføre en egentlig weekend-ordning, og dette spørgsmål vil sikkert også først kunne finde sin endelige løsning, når der af lovgivningsmagten er taget stilling til lukkelovskommissionens betænkning.

Fra bestemmelserne om forbud mod søn- og helligdagsarbejde er der gjort i det væsentlige de samme undtagelser som med hensyn til bestemmelserne om nattehvile. Herudover er der givet en bemyndigelse for socialministeren til at meddele dispensation i visse tilfælde.

Forslagets afsnit IV indeholder bestemmelser om barselhvile. Spørgsmålet om barselhvile og moderskabsbeskyttelse har som bekendt været drøftet af befolkningskommissionen, der har stillet forslag herom. Jeg har ikke fundet det rigtigt at søge spørgsmålet løst specielt for det område, der dækkes af det foreliggende lovforslag, og for ikke at foregribe en almindelig lovgivning om hele dette forhold foreslås det i overensstemmelse med arbejdsrådet, at de gældende bestemmelser herom i fabrikloven opretholdes, men med gyldighed for den nu forelagte lovs område. Herved vil reglerne om barselhvile få betydning for et langt større antal kvinder end hidtil.

Bestemmelserne taler kun om selve barselhvilen, d. v. s. forbudet mod at arbejde en vis tid efter nedkomsten, medens reglerne om de økonomiske ydelser, der tilkommer en kvinde på grund af fraværet fra arbejdet, behandles i anden lovgivning, for eksempel i folkeforsikringsloven og forsorgsloven.

Nogen helt nøjagtig beregning af den merudgift, en gennemførelse af forslagens bestemmelser vil medføre, kan ikke foretages, men det må antages, at udgifterne, der efter den sidste opgørelse er cirka 1,4 mill. kr. om året, vil stige til godt 4 mill. kr. Den største del af det beløb, der ydes i anledning af barselfærd, udbetales i henhold til folkeforsikringsloven gennem sygekasserne og refunderes disse af kommunerne efter reglerne om mellemkommunal refusion.

I afsnit V er der givet særlige bestemmelser om børns og unge menneskers arbejde, herunder om den mindste alder der kræves, for at et barn kan benyttes til erhvervs-mæssigt arbejde, og om arbejdstidens beliggenhed. Der er i dette afsnit foretaget enkelte tilføjelser efter forslag af ungdomskommissionen.

Forslagets bestemmelse om lavalder går ud på, at børn ikke må benyttes til erhvervs-